

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo-//nis Episcopi Hal-//berstattensis De
Chri//stianarum rerum memoria li-//bri decem**

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1531

VD16 H 224

De Arrio, & eius h[a]eresi Arriana dicta. Cap. .I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29805

RERVM MEMO. LIB. VIII.

ſciant. Miſſos vero in exilium legitimis vxoribus ſpo-
liat, ac ſuis ſatellitibus iungit. Iam vero eccleſias fide-
lium, quas prius extrui præceperat, ſubuertit. Deniq;
tanta eius tyrannide motus Conſtantine, ire obui-
am parat, nec difficultas fit victoriæ. vbi & cauſa iuſti-
or & virtus eminentior extat. Deiecto que tyranno,
Licinio, ſoliditatem Romani imperij ſolus obtinet cū
ſilijs, eccleſiarum ſtatu incredibilem diligentia reſtituto:
quas deinceps ſumptibus, priuilegijs, honoribus am-
pliare & ſublimare procurat. Hucusque Euſebius Cæ-
ſarienſis, reliqua Rufinus proſequitur.

✠ D. HAYMONIS ✠

EPISCOPI HALBERSTAT-

tenſis liber IX.

Caput .I.

Ed his temporibus commoda pace
& quiete eccleſijs reddita, alius perfe-
cutionis turbo inuehit. Etenim Arri-
us quidam Alexãdrię preſbyter præ-
ua quędam dogmatizat, & ab illa æ-
terna & ineffabili dei patris ſubſtan-
tia vel natura filiū conat abſcindere, dicēs: Nō ſemper
deus pater fuit, non ſemper fuit dei verbum, ſed fuit
quā deus pater non fuit. dei autem verbū ex non ex-
iſtētib; factū eſt. exiſtens eñ ſi exiſtentē ex non ex-
iſtēte fecit, quapropter fuit aliquā, quā nō fuit. creatura
tñ & factura eſt filius neque ſimilis eſt patri ſecūdum
ſubſtantiã, neq; verus eſt, neq; vera ſapientia eius eſt,

HAYMO DE CHRISTIA.

neque verum naturaliter eius verbum est, sed vnus quidem creaturarum & facturarum est. Abusiue autē dicitur verbum & sapientia, factus & ipse existens in proprio dei verbo, & in dei sapientia, in qua omnia, & ipsum fecit deus. Vnde conuertibilis est & mutabilis per naturam, sicut & vniuersa rationalia. Peregrinum enim & extraneum & remotum est verbum à paterna substantia, & inuisibilis filio pater. Non enim perfecte & integre nouit filius patrem, neque enim perfecte videre potest. nam nec suam substantiam nouit filius sicut est. Propter nos enim factus est, vt nos per eum, tanquam per mysterium crearet deus, & nequaquam substitisset, nisi nos deus facere voluisset. Non ergo naturaliter est dei filius, nec aliquam habet ad deum proprietatem, quando non ipsum naturæ mutabilis existentem propter moderationem diligens est, & virtutem non mutaram ad deterius elegit, cum & si Paulus & Petrus ad hoc puenissent, nihil posset ab eorum filiatione differre. Hic ergo Arrij blasphemus error ecclesiam conturbat, quæstio latius innotescit, quam Alexander Alexandrinus episcopus persequens Arrium zelo fidei innotescere facit. Sermo peruenit vsque ad principem Constantinum, tunc ille ex sententia sacerdotum apud urbem Niceam conuocat episcopale concilium, ibique trecentis decem & octo episcopis residentibus, cæterisque honorabilibus personis Philosophis ac dialecticis, & opinatissimis quibuscunq; scholasticis Arrium, adesse iubet, ac de eius propositionibus & quæstionibus iudicari.

EX vtraq; historia permutatum.

Caput II.

TVnc de fide ibidem subtiliter differtur, errorq; Arrij cōdemnatur manifestis scripturæ dictionibus, quia & deo filius naturaliter vnigenitus est verbum, virtus, sapientia solius patris, & deus verus, sicut Iohannes ait, splendor glorię, & figura substantiæ patris. Verū post diuturnū multumq; tractatum, placet omnibus *ὁμοούσιον* scribi debere, id est, eiusdem cum patre substantiæ filium confiteri. Defertur ad Constantinū sacerdotalis concilij sentētia, quam ille vt à deo prolatam veneratur, & cōtradicientibus comminatur exilium. Exemplum autē sententiæ vel Nicenæ fidei est huiusmodi.

Caput III.

CRedimus in vnum deum patrem omnipotentem omnium visibiliū & inuisibiliū, & in vnū dñm Iesum Christum, filium dei, natum ex patre, vnigenitum, hoc est, ex substantia patris, deum ex deo, lumen ex lumine, deum verum ex deo vero, natum non factum, *ὁμοούσιον*, hoc est, eiusdē cum patre substantiæ, per quē omnia facta sunt, quæ in cælo, & q̄ in terris, qui propter nos homines & propter nostrā salutē de cælis descendit, & incarnatus est, hoc ē. factus. Passus est, & resurrexit tertia die, & ascendit in cælos, inde venturus iudicare viuos & mortuos. Dicentes autē, erat aliquñ, non erat antequā nasceretur, vel nō erat antequā fieret. Aut quia ex non extantibus factus est, aut ex alia substantia, vel ex subsistentia, dicētes etiā aut conuertibilem, aut mutabilem filium dei,

F